

BOŽÍ SOUD A ZTRÁTA TRUHLY SMLOUVY

I. ČTENÍ Z BIBLE

1. Samuelova 4,1–22

II. ČTENÍ Z BIBLE

1. Petrova 4,17 a 1. Samuelova 7,2–4

Přišel totiž čas, aby soud začal od domu Božího. Jestliže začíná od nás, jaký bude konec těch, kteří se Božímu evangeliu vzpírají?

² Ode dne, kdy schrána spočinula v Kirjat-jearímu, uplynulo mnoho dní, celkem dvacet let. Tu celý izraelský dům zatoužil po Hospodinu. ³ Samuel vyzval celý izraelský dům: „Jestliže se chcete celým srdcem obrátit k Hospodinu, odstraňte ze svého středu cizí bohy i aštarty, upněte se srdcem k Hospodinu a služte jenom jemu. On vás vysvobodí z rukou Pelištejců.“ ⁴ Izraelci tedy odstranili baaly a aštarty a sloužili jenom Hospodinu.

KÁZÁNÍ

Smutné, moc smutné je vyprávění o prohře Izraele a o ztrátě truhly smlouvy, o porážce Božího lidu a krizi, která následovala.

Ten příběh se nás týká. Protože když otevíráme Bibli, nemůžeme ji číst jako jiné knihy. Musíme se sami postavit do jedné řady, ztotožnit se s těmi, kteří stáli pod Božím trestem či pod Boží milostí. V prohře Izraele vidíme své prohry, v jeho porážce své porážky, své falešné naděje a opory i jejich pád a zhroutilí. I z tohoto příběhu k nám mluví sám Hospodin, svatý Bůh. Co nám zvěstuje?

1.

Zvěstuje nám, že Bůh je také Soudce a že s jeho varováním a soudy se nevyplácí žertovat, že se nevyplácí nebrat to vážně, brát to na lehkou váhu.

Bůh je láska. Ano, to platí. Ale součástí Boží lásky je také hněv a soud nad těmi, kdo jeho lásku a jeho jméno zneužívají. Élímu bylo zvěstováno slovo soudu. Slovo soudu bylo zvěstováno jeho bezbožným synům, kteří si z víry udělali výnosný obchod. Čteme o nich, že spali s ženami, které pracovaly v chrámu. Čteme o jejich korupci, touze po dobrém bydlení, moci a vlivu. A po nich to v dějinách církve dělali a dodnes dělají mnozí. Používají a využívají víru pro své vlastní cíle a potřeby.

Bible to dobře ví. Ví, jak snadné je zneužít a využít různé vnější projevy a symboly víry, všechny náboženské věci k vlastnímu prospěchu. Jak snadné je zneužít Boží jméno a krýt jím různé lumpárny. Jak snadné je překroutit Boží řády a to, co je v Božích očích ohavnost, prohlašovat za dobré a správné a bohulibé, dokonce tomu zehnat. Bůh vyhlašuje nad takovými věcmi, nad takovými kněžskými, nad takovou církví soud.

Možná, že se Chofní a Pinchas smáli, když jim prorok zvěstoval slova soudu. Možná si říkali, stejně jako Élí, a jako mnozí jiní, že to nebude až tak zlé, že jsou

to jen takové řeči. Že Bůh je přece dobrý – a mysleli tím neškodný. Ale smích jim došel a bylo to mnohem horší, než si mysleli. Bůh neříká svá slova do větru. Boží slovo platí, až hrozně platí.

Boží slovo říká: „Nemylte se, Bohu se nikdo nebude posmívat. Co člověk zaseje, to také sklídí“ (Ga 6,7). Boží slovo mluví o soudu, který začíná u Božího domu, u církve. Hrozné slovo pro každého, kdo se dopouští nějaké bezbožnosti. A to slovo platí také pro každého z nás. Jen se nemylte: Můžete se smát, můžete se chlácholit, jak chcete. Ale jednou přejde smích i chlácholení.

Zvěst o vážnosti Božího soudu platí nám všem. Volá nás k pokání, k vyznání vši bezbožnosti našeho života. K vyznání pokřiveného zneužívání věcí víry pro zisk a moc, vliv a jméno. Všech pokusů vybírat z hrnce života jen to, co se nám líbí a co nám chutná.

Zvěst o Božím soudu nás volá, abychom žili vroucí vírou, věrností a poslušností Bohu. Volá nás ke změně života. Volá nás k sebezapření a nesení kříže (Mt 16,24). Protože to je cesta Ježíšových učedníků. Cesta služby a oběti. Cesta ztráty života pro Ježíše.

Tuto zvěst o Božím soudu jsme také dlužni světu kolem sebe. Spolu se zvěstí o Boží lásce. Není to snadný úkol. Zvěst o Božím soudu se neposlouchá snadno. Ale patří k plnosti evangelia. Bůh je láska, ale také také Soudce. Mnohokrát lidé ani nemohou plně pochopit, co znamená, že Bůh je láska, pokud neslyší a nepochopí, co je Boží hněv a Boží soud.

2.

Když přichází Boží soud, jsou nanic všechny náboženské rekvizity, které člověk má. Izraelci si tehdy do boje vzali truhlu smlouvy. Bylo to to nejvzácnější, co měli. V truhle smlouvy byly desky Božího zákona a mana, kterou Bůh sytil lid při cestě pouští do zaslíbené země. Truhla byla symbolem Božího vedení a ochrany. A také Boží přítomnosti. Izraelci věřili, že na ní má své nohy Hospodin, který trůní v nebi nad truhlou.

Tuto víru čerpali z vyprávění o tom, jak se při putování pouští zvedla truhla a spolu s ní i ohnivý či oblakový sloup, v němž Hospodin doprovázel svůj lid. Tuto víru si předávali z generace na generaci. Proto k truhle smlouvy vzhlíželi s tak posvátnou úctou. Jako k předmětu, se kterým je Bůh propojený a společně s ním se pohybuje.

Jenže zapomněli, že Hospodin je svobodný, svrchovaný Pán. Že při cestě pouští to bylo naopak: Ne, že sloup šel tam, kam truhla, ale že truhlu poponášeli podle toho, kam vedl oblakový a ohnivý sloup.

Jejich záměr, když přinesli truhlu smlouvy na bojiště, byl jasný: s truhlou půjde do boje i Hospodin. Nemůžeme prohrát. Bůh ochrání svoji truhlu: tím, že zvítězíme. Jenže se hrozivě přepočítali: Bůh s nimi nešel. Byli poraženi. Truhlu smlouvy ukořistili Pelišťjci. Přišel hrozivý otřes víry – ale falešné víry.

Nebyli jediní s touto zkušeností. Lidé se znovu a znovu pokoušeli přinutit Boha, aby s nimi šel a byl na jejich straně, tím, že si brali do rukou nějakou „posvátnou“ věc. Někteří si to mysleli, když brali do rukou kříž, nebo jindy kalich. Někteří brali do rukou Bibli a mysleli, že když drží svatou knihu, musí být Bůh s nimi. Někteří si mysleli, že s nimi Bůh musí být, protože za sebou mají dobrou tradici svých předků a svého sboru. Nebo že s nimi Bůh musí být, protože mají správné obřady a liturgii.

Někteří sázeli na to, že když budou mít svatbu v kostele, už to samo je ochrání před rozpadem manželství, že to Bůh zařídí. Mnozí si mysleli, že když nechají pokřtít děti, nebudou z nich darebáci. Někteří si myslí, že když budou mít aspoň pohřeb s farářem, Bůh to přece musí zohlednit a bude se na ně dívat o laskavěji a mírněji, až se před něj postaví.

Moc se ale všichni mýlí. Bůh se nenechá svázat ani s truhlou smlouvy, ani s křížem, ani s kalichem, ani se slavnou minulostí církve, s obřady a posvátnými předměty, se svatbou v kostele nebo církevním pohřbem, dokonce ani s Bibli a křtem ne. Bůh je svrchovaný Pán a lidé mu nebudou popotahovat nohama, aby ho donutili jít, kam oni chtějí. Bůh je Bůh a ne sluha lidských přání a myšlenek. Bůh není na to, aby si ho člověk popotáhl a vzal sebou, když něco potřebuje.

Bůh je svatý Pán, který chce poslušnost. A ta Izraelcům chyběla. Nedělali, co si přál Bůh, dělali, co si přáli sami, a mysleli si, že stačí posvátné předměty, aby v tom Bůh „jel“ s nimi. Ale všechny posvátné předměty a obřady, i kostely a modlitebny jsou k ničemu, když chybí živá víra. Opravdová, hořící víra.

Neplatí automaticky, že tu přece musí Bůh být, protože je to kostel a čteme tu z Bible. Nemusí být v kostele, nemusí být při čtení z Bible. Jen tam, kde je vroucí poslušná víra a pokorná prosba: „Pane, buď s námi,“ tam Bůh přichází a je mezi námi.

Truhla smlouvy připomínala: Bůh je s vámi, jestliže žijete podle jeho přikázání. Sama o sobě neměla žádnou zázračnou moc. Svatba v kostele je zaslíbení: Budu ve vašem manželství, když budete cítit mou vůli pro vztah muže a ženy. Křest je zaslíbení: Budu tvé dítě chránit před zlem, jestliže ho povedeš mou cestou. Samo o sobě je to nanic. Jen tam, kde je hluboká víra a zbožnost, tam to má velkou cenu a smysl.

Vsadit jen na „svaté“ a „posvátné“ předměty či obřady, na náboženské rekvizity, ať je to cokoli, je falešná naděje.

3.

Porážka a ztráta truhly přinesla krizi. Pelištejci sice truhlu po pár měsících sami vrátili, když jim působila problémy. Ale lidé měli pocit, že Bůh je k ničemu, že je zklamal, že nestojí za to v něho věřit. A obrátili se k bůžkům svých sousedů, baalům a aštartám, k modlám rozkoše a opojení. Do jejich náručí upadají lidé vždy, když ztratí víru v Boha.

Bůh je ale nezklamal. Ve skutečnosti se jen zhroutil jejich falešná víra, jejich snaha manipulovat Bohem a přizpůsobit si ho podle svého. Vlastně pro ně Bůh udělal to nejlepší, co mohl. To, co nejvíc potřebovali. Rozmetal falešné představy o tom, kdo je, a co znamená hlásit se k němu.

Je to smutný příběh. Ale zní z něho velký tón naděje. Protože Hospodin je Soudce, ale také odpouští všechny nepravosti, je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný; nebude se hněvat věčně. Slitovává se nad těmi, kdo se ho bojí, jeho milosrdenství je s těmi, kdo dodržují jeho smlouvu (Ž 103,3.8–9.13.18).

Naděje je v pokání. V odhození falešných představ o Bohu i náhražek, které si člověk nabral místo něho. V přijetí Boha za svrchovaného Pána života, kterému patří bezvýhradná poslušnost.

Nepřišlo to hned. Trvalo dvacet let, než Izrael zase zatoužil po Hospodinu. Dvacet let, kdy Samuel chodil a volal k Bohu, k poslušnosti svrchovaného a svobodného Boha. Nenechal se odbýt, otrávit, znechutit.

Veliké nebezpečí evangelizační práce je, že rezignujeme a řekneme: „Stejně to nemá cenu.“ Vzpomeňte si na Samuela, až budete někoho zvat, za někoho se modlit, aby uvěřil. Dvacet let práce.

Potom přichází zázrak: lid se roztoužil po Hospodinu. Nejen jednotlivci, ale celý Izrael. Přišlo duchovní probuzení.

To je zázrak nad zázraky. Když se lidé roztouží po Pánu Ježíši Kristu. A když to nejsou jen jednotlivci, ale celý národ. Srdce se otevírají a duše touží po živém Bohu.

Stejně jako Samuel nás náš Pán volá, abychom pracovali pro takovou duchovní obnovu. I našeho národa. Duchovní obnova sboru, církve, národa začíná u duchovní obnovy jednotlivců. Obrátit se ke Kristu a sloužit jen jemu, dát čas duchovnímu životu, nepropadnout způsobu mělkého a plytkého života, ale jít do hloubky víry, modlitby, studia Písma, společenství, to je příprava na den Božího zázraku.

Kristus čeká i na vaši službu. Ta začíná osobním obrácením, opravdovým pokáním a vyznáním hříchu, upnutím srdce k Ježíši – a pokračuje životem s ním a pro něho.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Pane Bože, smiluj se nad námi, protože i v našem životě a v životě našeho sboru je mnoho věcí, které nejsou v pořádku a kterých se týká tvůj hněv a soud. I my mnohdy spoléháme na falešné opory a naděje, i my jsme mnohdy pro lidi kolem nás překážkou na cestě za tebou. Odpust nám to, prosíme. Obnov nás a dej nám odvahu a sílu pracovat pro duchovní obnovu našeho sboru, naší církve i našeho národa. Amen.